

PRAVDA O

EXTÁZE

Pilulka
lásky

Ekina

XTC

E

X

Éčko

slovenskobezdrog.sk

PREČO BOLA VYDANÁ TÁTO BROŽÚRKA

V o svete sa o drogách veľa hovorí — na uliciach, v školách, na internete a v TV. Niečo z toho je pravda, niečo zase nie.

Veľa z toho, čo ľudia o drogách počujú, pochádza od tých, ktorí ich predávajú. Polepšení drogoví dileri priznali, že by boli povedali čokoľvek, len aby iní drogy kúpili.

Nenechajte sa oklamať. Na to, aby ste sa vyhli závislosti od drog a aby ste mohli pomôcť svojim priateľom, potrebujete pravdivé fakty. To je dôvod, prečo sme pre vás pripravili túto brožúrku.

Vaša spätná väzba je pre nás veľmi dôležitá, a preto sa tešíme na vaše podnety. Môžete nás navštíviť na stránke **slovenskobezdrog.sk** a poslať nám e-mail na **info@slovenskobezdrog.sk**

Tanec so SMRŤOU?

Extáza je nelegálna. Americký Úrad pre boj proti drogám ju klasifikuje ako drogu kategórie I, t.j. ako nebezpečnú látku bez možnosti akéhokoľvek liečebného využitia. Do kategórie I spadá aj heroín a LSD. Za držanie, distribúciu a výrobu extázy je pokuta vo výške od 250 000 do 4 miliónov dolárov alebo trest odňatia slobody od 4 rokov po doživotie, výška trestu závisí od množstva prechováwanej drogy.

Tragédiou je, že extáza je jednou z najobľúbenejších drog medzi dnešnou mládežou. Úrad OSN pre drogy a kriminalitu odhaduje, že počet užívateľov extázy sa v celosvetovom meradle pohybuje okolo 9 miliónov ľudí. Drvivá väčšina užívateľov sú tínedžeri a mladiství.

Po zmiešaní s alkoholom je extáza extrémne nebezpečná a faktom je, že až smrteľne nebezpečná. Jej ničivé účinky nadobudli také rozmery, že počet prijatí na pohotovosti v súvislosti s užitím extázy vzrástol od čias, keď sa stala „klubovou drogou“ o neuveriteľných 1 200 percent.

Naozaj chceš íst' na párty?

Nikki bola ako mnohí iní, čo chodili na tanečné párty. Chcela uniknúť problémom a zabaviť sa, a tak si naplánovala, že pôjde na nočnú párty s niekoľkými priateľmi. Jeden z nich mal v aute fľašu tekutej extázy, tak sa všetci rozhodli, že si z nej dajú. Droga čoskoro začala účinkovať. Nikky tancovala a tancovala a tancovala, viac ako kedykoľvek predtým.

Ako neskôr na polícii vypovedal jeden z jej priateľov, „Nikky necítila vôbec nič.“

Nasledujúce ráno bola mŕtva. Príčina smrti: predávkovanie extázou.

„Ale mne sa to predsa nestane,“ myslíte si. Možno nie, ale naozaj to chcete riskovať?

Na tanečnej párty som
videla chlapíka, ktorý
sa nadopoval extázou a celé
hodiny opakoval: „Som
pomaranč, nešúpte ma, som
pomaranč, nešúpte ma.“ Iný
chlapík si myslel, že je mucha
a neustále si trieskal hlavu
o okno.

— Liz

Čo je extáza?

Extázu pôvodne vyvinula farmaceutická spoločnosť Merck v roku 1912. Bola vyrobená z metyléndioxymetamfetamínu (MDMA), čo je psychotropná droga. V roku 1953 MDMA použila armáda USA v psychologických vojenských testoch a neskôr sa droga znovu objavila v 60-tych rokoch 20. storočia ako psychoterapeutický medikament na „potlačenie zábran.“ Až v 70-tych rokoch minulého storočia sa MDMA začala používať ako párty droga.

V raných osemdesiatych rokoch minulého storočia bola MDMA v Spojených štátoch propagovaná ako „najúžasnejší pomocník pri neustálom hľadaní šťastia pomocou chémie“ a vyskytovala sa na množstve víkendových večierkov. V roku 1984, keď bola ešte stále legálna, sa MDMA začala predávať pod názvom „extáza“, ale v roku 1985 bola droga kvôli svojej nebezpečnosti zakázaná.

Od 80-tych rokov 20. storočia sa extáza stala veľkým „marketingovým“ lákadlom dílerov predávajúcich „extázové“ drogy, ktoré však

v skutočnosti mohli obsahovať veľmi málo alebo dokonca žiadny MDMA. A zatiaľ čo samotný MDMA môže pôsobiť škodlivo, to, čo je dnes nazývané extáza, môže byť len divokou zmesou rôznych látok od LSD cez kokaín, heroín, amfetamín, metamfetamín, až po otravu na potkany, kofeín, prípravky na odčervovanie psov a podobne. I napriek roztomilým logám, ktoré díleri dávajú na tabletky, je to vlastne presne to, čo robí extázu obzvlášť nebezpečnou; užívateľ nikdy nevie, čo v skutočnosti berie. Nebezpečenstvo sa ešte zvyšuje, keď užívatelia zvyšujú dávky, aby dosiahli rovnaké opojenie ako predtým, nevediac, že možno berú úplne odlišnú kombináciu drog.

Extáza sa najbežnejšie vyskytuje vo forme tabliet, ale môže byť podaná tiež injekčne či inými spôsobmi. Extáza v tekutej forme je v skutočnosti GHB (gamahydroxybutyrát), tlmič centrálnej nervovej sústavy — tá istá látka, ktorú možno nájsť v čističoch odtokov, podláh a rozpúšťачoch mastnoty.

* zábrany: myšlienky alebo zásady, ktoré zabraňujú človeku v konaní niečoho.

Slangové názvy

- E
- Ekina
- Kolečko
- Koleso
- Koláč
- Ěčko
- Poršátko
- Snehová guľa
- Smajlík
- Speed milencov
- Pilulka lásky
- Kalifornský východ slnka

Sen alebo nočná mora?

- Podľa Národného prieskumu z roku 2007 zameraného na užívanie drog a zdravie, približne 12,4 milióna Američanov vo veku 12 a viac rokov vyskúšalo extázu minimálne raz za život, čo je 5% americkej populácie tejto vekovej skupiny.
- Životnú skúsenosť s halucinogénnou extázou malo na Slovensku v roku 2007 4,6% študentov do 16 rokov. Ďalší prieskum u detí do 13 rokov preukázal, že extázu okúsilo v roku 2003 už 7,1 % detí a v roku 2007 dokonca 12,4% školákov.
- 92% tých, ktorí začali užívať extázu, začali neskôr užívať iné drogy, vrátane marihuany, amfetamínov, kokaínu a heroínu.

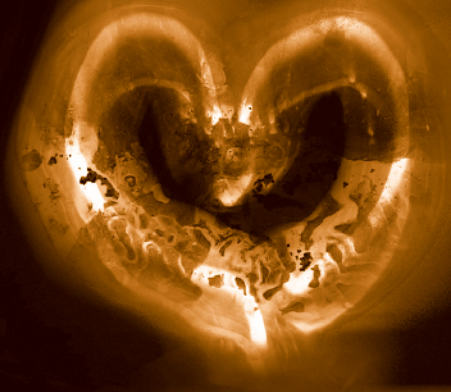

Imaginárna pilulka lásky

bez masky

Exotáza sa často nazýva i „pilulka lásky“, pretože zintenzívňuje vnímanie farieb a zvukov, a údajne aj pocity prežívané pri dotykoch a pohladeniach, predovšetkým počas sexu.

No extáza často obsahuje halucinogény, čo znamená drogy, ktoré ovplyvňujú myseľ a spôsobujú, že ľudia vidia alebo cítia veci, ktoré neexistujú. Halucinogény môžu človeka uvrhnúť do desivého alebo smutného zážitku z minulosti, kde môže dotýchnyť uviaznuť bez toho, aby si to vôbec uvedomoval.

Tanečné párty sú v poriadku, kým nevezmete extázu. No keď začnete, o ľuďoch, ktorí vám budú vraviť, aby ste prestali, si budete myslieť, že sú idioti. Začnete veriť, že ste objavili niečo úžasné a ostatní vám predsa nemôžu hovoriť opak. Keď sa vám extáza zapáči, je už neskoro, ste v tom až po uši.

— Pat

Predstava extázy ako „pilulky lásky“ je len jedným z mnohých klamstiev, ktoré sa o tejto droge šíria.

Extáza má ničivý vplyv na emočný stav a jej užívatelia často trpia depresiou, zmätenosťou, ťažkými úzkostnými stavmi, paranojou*, psychotickým správaním a ďalšími psychickými problémami.

* paranoja: podozrievavosť, nedôvera alebo strach z ostatných ľudí.

Našťastie som nažive, ale stále čelím dňom, mesiacom a rokom, ktoré prichádzajú po traume spojenej s extázou. Celý môj život sa budem vyrovnávať s tým, čo sa mi stalo. Zažila som všetko hrozné, na čo si len spomeniete. Depresie, úzkosť, stres, (stále sa vracajúce) nočné mory a tie hrozné bolesti hlavy – to je len pár z vecí, ktorými som trpela potom, ako som vzala extázu. Takmer som zomrela. Stačila jediná noc, pár tabletiiek extázy a alkohol. Táto droga je skutočne smrteľná a som vďačná, že som stále nažive. Nedokážem opísať hrôzy spojené s mojimi nočnými morami. Prebúdzam sa zaliata potom a len ďakujem Bohu, že to je len ďalšia nočná mora. Prajem si, aby prišiel čas, keď tie nočné mory zmiznú... Žiadna droga nestojí za ten hrozný trip.

— Megan

Následky užívania extázy

Extáza potláča prirodzené varovné signály, ktoré vysiela telo. Následkom toho človek riskuje, že zájde ďalej, ako to jeho fyzické limity a schopnosti dovoľujú. Napríklad človek, ktorý je na extáze, si vôbec nemusí uvedomiť, že jeho telo sa prehrieva, môže teda následkom prehriatia omdlieť alebo dokonca zomrieť.

Podľa štúdie Výskumného strediska sociálnej práce Texaskej Univerzity medzi najčastejšie sa prejavujúce dlhodobé účinky užívania extázy patrí depresia a znížená schopnosť koncentrácie. Výskumy tiež preukázali, že opakované užívanie extázy spôsobuje poruchy spánku, výkyvy nálady, úzkostné stavy; triašku alebo šklbanie vo svaloch; problémy s pamäťou.

KRÁTKODOBÉ ÚČINKY

- zhoršený úsudok
- falošný pocit náklonnosti
- zmätenosť
- depresia
- problémy so spánkom
- ťažké stavy úzkosti
- paranoja
- túžba po droge
- svalové napätie
- slabosť, triaška alebo opuch
- mimovoľné škripanie zubami
- zahmlené videnie
- nevoľnosť

DLHODOBÉ ÚČINKY

- dlhodobé poškodenie mozgu ovplyvňujúce myslenie a pamäť
- poškodenie častí mozgu, ktoré majú na starosti reguláciu rozhodujúcich funkcií ako je učenie, spánok a emócie
- stav akoby „ústredňa“ mozgu bola násilím vytrhnutá a jej káble následne zapojené opačne
- degenerácia nervových zväzkov a zakončení
- depresia, úzkosť, strata pamäti
- zlyhanie obličiek
- silné krvácanie
- psychóza
- kardiovaskulárny* kolaps
- nepokoj, kŕč
- smrť

* kardiovaskulárny: súvisiaci so srdcom a krvnými cievami

Veľa počúvam od ľudí o extáze, hovoria, aká to je zábava, vraj je to neškodná droga. Jediné, čo si o tom môžem pomyslieť je: „Keby ste len vedeli.

Za päť mesiacov som sa z celkom zodpovednej osoby zmenila na človeka, ktorý na všetko kašle – a čím vyššie som sa s extázou dostala, tým hlbšie som sa potom prepadávala na tmavé a opustené dno. V spánku ma prenasledovali nočné mory a triaška. Ochabla mi pokožka, mala som príšerné migrény a začala som mať paranoidné pocity, no všetko som to ignorovala, mysliac si, že to je normálne. Až do noci, keď som si myslela, že umieram.

Extáza mi vzala všetku silu, motiváciu, sny, priateľov, môj byt, peniaze a čo je najhoršie zo všetkého – môj zdravý rozum. Každý deň mám strach o svoje zdravie a budúcnosť. Mám pred sebou ešte veľa „vrchov“, ktoré treba „zdolat“, ale som rozhodnutá cez ne prejsť, pretože som jedna z tých, ktorí mali to šťastie a dokázali prestať.

– Lynn

Môžem sa stať závislým od extázy?

Je extáza návyková? Mnohí si to myslia. No aj keď sa jej užívateľ nestane závislý, stále existujú štyri veľmi reálne hrozby:

NEBEZPEČENSTVO Č. 1: Od roku 1995 bolo menej ako 10% tabletiiek extázy na trhu tvorených MDMA (derivát amfetamínu) v jeho čistej forme. Dnešný užívateľ extázy zvyčajne berie zmes celej palety rozličných drog, často v kombinácii s ďalšími toxickými látkami.

NEBEZPEČENSTVO Č. 2: Človek musí neustále zvyšovať množstvo drogy, ktorú berie, aby pocítil rovnaký účinok. Užívatelia hovoria, že účinok extázy sa po prvej dávke veľmi znižuje. A čím viac extázy človek užíva, tým viac negatívnych účinkov sa objavuje.

Na dosiahnutie silnejšieho účinku užívateľ často skúša iné, oveľa nebezpečnejšie drogy.

NEBEZPEČENSTVO Č. 3: Užívatelia pociťujú potrebu skúsiť inú drogu, ako napríklad heroín alebo kokaín, aby dokázali prekonať psychickú a fyzickú bolesť prichádzajúcu po „dojazde“ zo stavu pod vplyvom extázy. 92% z tých, ktorí užívajú extázu, užívajú aj iné, tvrdšie drogy.

NEBEZPEČENSTVO Č. 4: Falošná predstava pocitu pohody po užití extázy vedie k túžbe užívať drogu častejšie než len na tanečných a techno-párty; a tak, ako to chodí u ostatných drog, ľudia pokračujú v užívaní extázy napriek nepríjemným vedľajším účinkom, ktoré im spôsobuje.

Vedecké informácie

Pôsobenie extázy bolo predmetom množstva výskumov. Preukázali nasledovné:

- Užívanie extázy môže spôsobiť zlyhanie pečene, ako sa to stalo v prípade 14-ročného dievčaťa, ktoré v jeho dôsledku zomrelo i napriek snahe lekárov zachrániť jej život transplantáciou.
- Extáza býva zmiešaná s inými látkami, ako napríklad s jedom na potkany.
- Po jej nadmernom užití zomreli mladí ľudia na následky dehydratácie, vyčerpania a srdcovej porážky.
- Extáza môže spôsobiť poškodenie obličiek, pečene a mozgu, vrátane dlhodobých poškodení mozgového tkaniva.
- Aj malá dávka extázy môže byť dostatočne toxická na to, aby spôsobila otravu nervového systému a jeho nezvratné poškodenie.

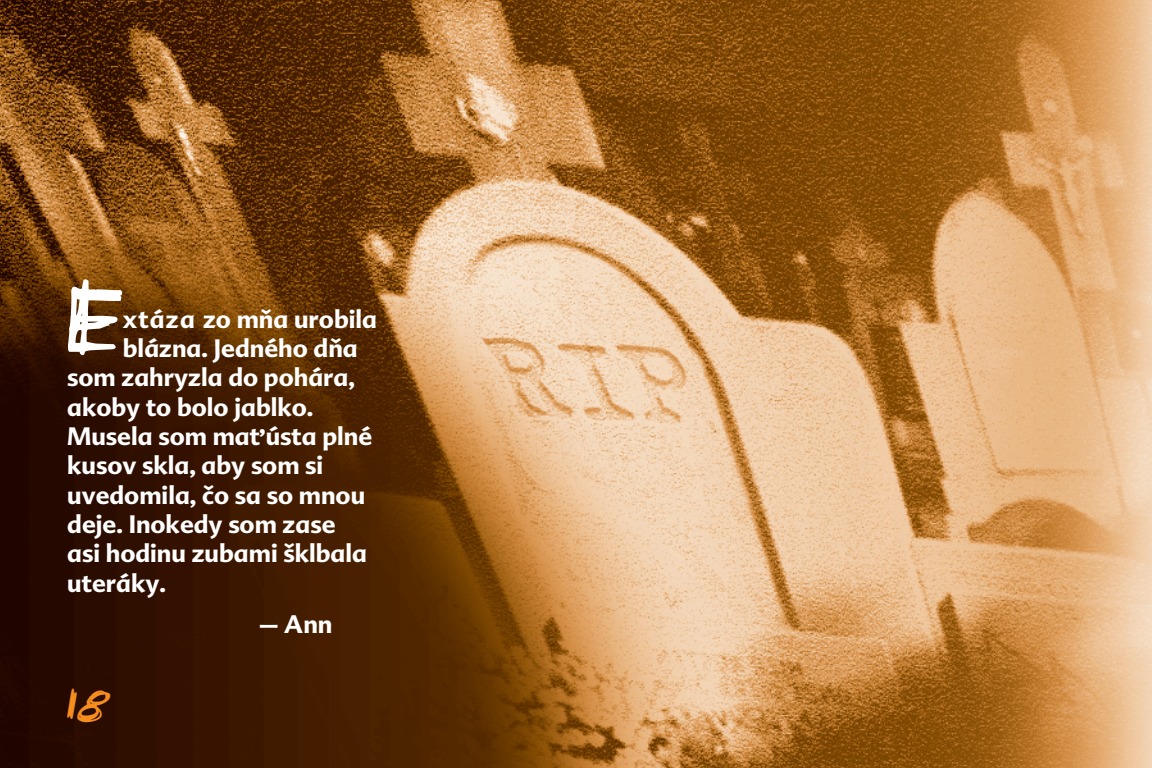
Ako sa dostať cez drogový humbug

„**P**ozitívny“ obraz o drogách pochádza vo väčšine prípadov z idealizovanej predstavy, prezentovanej vo filmoch a hudbe.

Keď sa nová látka objaví na trhu, málokedy sa považuje za nebezpečnú, až kým sa po dlhšom čase nepreukáže jej ničivý účinok. Medzitým však napácha škody

a falošné predstavy o jej „neškodnosti“ sa stihnú dostatočne rozšíriť medzi širokou verejnosťou.

Stalo sa to aj v prípade extázy. Ako uviedol jeden mediálny pozorovateľ: „Je to akoby nejaký múdry marketingový génus vyšiel s kampaňou v jej prospech.“

Extáza zo mňa urobila
blázna. Jedného dňa
som zahryzla do pohára,
akoby to bolo jablko.
Musela som mať ústa plné
kusov skla, aby som si
uvedomila, čo sa so mnou
deje. Inokedy som zase
asi hodinu zubami šklbala
uteráky.

— Ann

Čo vám povedia díleri

V rámci prieskumu medzi tínedžermi, ktorý zisťoval, čo ich predovšetkým viedlo k užívaniu drog, 55% z nich odpovedalo, že boli pod nátlakom priateľov. Chceli byť „cool“ a obľúbení. Díleri to vedia.

Budú sa k vám správať ako priatelia a ponúknu sa, že vám „pomôžu“ s „niečím, čo vás postaví na nohy“. Droga vám „pomôže zapadnúť“ alebo „vás urobí cool“.

Drogoví díleri vám s vidinou balíka, ktorý im to vynesie, nahovoria čokoľvek, len aby ste si drogu kúpili.

Povedia vám, že ak si vezmete extázu, „dostanete do postele množstvo báb“.

Nedbajú o to, či drogy zruinujú váš život alebo nie, pokiaľ sa na vás nabalia. Jediné, o čo im ide, sú peniaze. Bývalí díleri priznali, že svojich zákazníkov považovali za „figúrky v šachovej hre“.

Poznajte fakty o drogách. Urobte vlastné rozhodnutia.

Pravda o drogách

Drogy sú v podstate jedy. Ich účinok určuje užité množstvo.

Malé množstvo stimuluje (zrýchli a naštartuje vás). Väčšie množstvo účinkuje ako sedatívum (spomalí vás). A ešte väčšie množstvo spôsobí otravu a môže človeka zabiť.

Toto platí pre každú drogu. Líšia sa iba množstvom potrebným na dosiahnutie príslušného účinku.

Ale mnohé drogy spôsobujú aj niečo iné: priamo ovplyvňujú myseľ. Môžu skresliť pohľad človeka na dianie okolo neho, následkom čoho môže byť konanie daného človeka čudné, iracionálne, nenáležité a dokonca deštruktívne.

Drogy blokujú všetky pocity — tie žiaduce aj tie nežiaduce. Takže drogy síce poskytujú krátkodobú pomoc tým, že uľavujú od bolesti, zároveň však ničia schopnosti a ostražitosť človeka a zatemňujú jeho myslenie.

Lieky sú drogy, ktorých cieľom je zrýchliť alebo spomaliť, alebo zmeniť činnosť telesných funkcií v snahe tieto funkcie zlepšiť. Niekedy sú potrebné. Avšak stále sú to drogy: účinkujú ako stimulanty alebo sedatíva a privysoké dávky vás môžu zabiť. Takže ak neužívate lieky tak, ako by sa mali užívať, môžu byť rovnako nebezpečné ako nelegálne drogy.

**Skutočným riešením je
poznať fakty a nie začať
užívať drogy.**

PREČO ĽUDIA UŽÍVAJÚ DROGY?

Ľudia užívajú drogy, pretože chcú vo svojom živote niečo zmeniť.

Tu je niekoľko príčin, prečo mladí ľudia užívajú drogy:

- Aby zapadli do kolektívu
- Aby unikli alebo sa uvoľnili
- Aby sa zbavili nudy
- Aby vyzerali dospelo
- Aby sa vzopreli spoločenským pravidlám
- Aby experimentovali

Myslia si, že drogy sú riešením. Avšak napokon sa drogy stanú ich problémom.

Akokoľvek ťažké môže byť čeliť vlastným problémom, následky užívania drog sú vždy horšie než problém, ktorý sa človek snaží nimi vyriešiť. Skutočným riešením je poznať fakty a nie začať užívať drogy.

REFERENCIE

Údaje, ktoré sú použité v tejto brožúrke, pochádzajú z týchto zdrojov:

U.S. Drug Enforcement Administration

National Institute on Drug Abuse

Drug Policy Information Clearinghouse

“Club Drugs Facts & Figures,”
Office of National Drug Control Policy

United Nations Office on Drugs and Crime World Report 2008

Center for Substance Abuse Research

British Medical Journal

National Institutes of Health

Department of Health (UK)

2007 National Survey on Drug Use and Health

Prieskum ESPAD — Európskej školskej štúdie o alkohole a iných drogách — 2007.

FOTOGRAFIE:

Strana 7: stockxpert.com

Strana 18: stockxpert.com, bigstockphoto.com

Milióny výtlačkov brožúrok ako je táto v 22 rôznych jazykoch boli rozdane ľuďom po celom svete. Ako sa na ulici objavujú nové drogy a ako sa o ich účinkoch dozvedáme nové informácie, vydané brožúrky aktualizujeme a vytvárame nové.

Brožúrky vydáva Nadácia Svet bez drog, nezisková verejnoprospešná organizácia so sídlom v Los Angeles v Kalifornii.

Nadácia poskytuje svojej medzinárodnej sieti, zameranej na prevenciu užívania drog, vzdelávacie materiály, poradenstvo a koordinuje ju. Pracuje s mládežou, rodičmi, pedagógmi, občianskymi združeniami a vládnymi organizáciami — s každým, kto má záujem pomáhať ľuďom viesť život bez drog.

FAKTY, KTORÉ MUSÍTE POZNAŤ

Táto brožúrka je jednou zo série publikácií, ktoré prinášajú fakty o marihuane, alkohole, extáze, kokaíne, crack kokaíne, metamfetamíne a kryštalickom metamfetamíne, inhalantoch, heroíne, LSD a o zneužívaní liekov na lekársky predpis. Keď si ich človek prečíta, dozvie sa o drogách dosť na to, aby sa dokázal rozhodnúť pre život bez nich.

Ak chcete získať viac informácií alebo viac výtlačkov tejto alebo ďalších brožúrok z tejto série, kontaktujte:

Foundation for a Drug-Free World
1626 N. Wilcox Avenue, #1297
Los Angeles, CA 90028 USA

drugfreeworld.org
info@drugfreeworld.org
1-888 NOTODRUGS
(1-888-668-6378)

Slovensko bez drog, o.z.
Žilinská 8
811 05 Bratislava

info@slovenskobezdrog.sk
www.slovenskobezdrog.sk